

2006-10-13

PERSCOMMUNIQUÉ

Macro-economische schommelingen en bedrijfstoetredingen: theorie en empirische evidentie

NBB Working paper nr. 103 - Research Series

Het aantal producenten in een economie verandert onophoudelijk, aangezien steeds nieuwe bedrijven worden opgericht en oude van de markt verdwijnen. Hoewel dit fenomeen inherent is aan het groeiproces, stellen we zelfs bij de conjunctuurfrequenties een aanzienlijk aantal toetredingen en uittredingen van bedrijven vast. Deze paper onderzoekt hoe de toetreding van bedrijven wordt beïnvloed door schokken in de geaggregeerde vraag, het aanbod, de rentetarieven en de toetredingskosten. De paper omvat twee delen. Ten eerste ontwikkelen we een dynamisch stochastisch algemeen evenwichtsmodel met een variabel aantal producenten. Ten tweede schatten we de reacties van de bedrijfstoetredingen op de macro-economische schokken, en vergelijken we ze met de voorspellingen van het model.

De bedrijfstoetredingen zijn om meer dan één reden belangrijk voor de beleidsmakers. Ten eerste kunnen de toetredingen, als elk bedrijf een afzonderlijk goed produceert, worden beschouwd als een maatstaf van nieuwe goederenvariëteiten. Er zijn heel wat aanwijzingen dat de consumenten die variëteit op prijs stellen; ze zijn immers beter af als ze toegang hebben tot een ruimer consumptiepakket. Dit is van belang voor de precieze meting van de prijsindices. Ten tweede kan de output variëren rond de intensieve marge (aangezien de output per gevestigd bedrijf varieert) of rond de extensieve marge (aangezien het aantal bedrijven varieert). Met het oog op de outputstabilisatie is het belangrijk dat een onderscheid wordt gemaakt tussen deze twee aanpassingsmarges. Tot slot zou het aantal producenten de concurrentiegraad van een economie kunnen beïnvloeden. De producten kunnen met name meer vervangbaar worden naarmate meer bedrijven toetreden. Dit vermindert de prijsverhogingen door monopolistische bedrijven.

Hoewel een groot aantal van de huidige conjunctuurmodellen inzake overige dimensies zeer complex zijn, gaan ze toch uit van een vast aantal bedrijven. Het onderhavige model, daarentegen, laat ruimte voor toegenomen uittredingen. Meer bepaald zal een nieuw bedrijf worden opgericht wanneer de verwachte toekomstige winsten de huidige opstartkosten overtreffen. In elke periode wordt een bepaald aantal van alle producerende bedrijven verouderd, en treden die bedrijven uit. Het model genereert voorspellingen omtrent de manier waarop de bedrijfstoetredingen reageren op macro-economische schokken. Hoewel ons model uitgaat van een vergelijkbaar onderzoek inzake bedrijfsdynamiek, heeft het een rijker menu aan schokken. De belangrijkste bijdrage van deze paper is dat we daarna die schokken empirisch identificeren op basis van naoorlogse Amerikaanse gegevens.

De schattingsresultaten bevestigen dat er inderdaad outputaanpassingen rond de extensieve marge bestaan, en dat ze significant zijn. In het bijzonder reageren de actoren, wanneer de toetredingskosten of de rentetarieven tijdelijk worden verlaagd, door nieuwe bedrijfsoprichtingen te financieren. Ook een stijging van de werknemersproductiviteit of van de werkuren heeft een positief effect op de toekomstige winsten, en bevordert bijgevolg de toetredingen. Deze resultaten sluiten aan bij onze theorie. Bovendien blijkt uit de gegevens dat een stijging van de geaggregeerde vraag een positieve impact kan hebben op de toetredingen. Ons model voorspelt enerzijds dat een toename van de overheidsuitgaven leidt tot een daling van het aantal toetreders. Anderzijds zal een stijging van de consumptieve vraag in de particuliere sector de toetredingen bevorderen.